

Kinh tế du lịch gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh ở thành phố Lạng Sơn, tỉnh Lạng Sơn

Dương Thị Hồng Vân

Trường Chính trị Hoàng Văn Thụ, tỉnh Lạng Sơn

Thành phố Lạng Sơn, tỉnh Lạng Sơn có nhiều tiềm năng về tự nhiên và văn hoá để phát triển bền vững kinh tế du lịch. Vì vậy, phát triển kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh ở thành phố Lạng Sơn vô cùng quan trọng và cần thiết. Bài báo tập trung luận giải mối quan hệ giữa kinh tế du lịch và quốc phòng, an ninh và sự cần thiết phải gắn kết hai nội dung này; đồng thời gợi ý một số giải pháp vừa phát triển kinh tế du lịch, vừa ổn định chính trị - xã hội, giữ vững an ninh đất nước.

1. Mối quan hệ giữa kinh tế du lịch và quốc phòng, an ninh

Kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh có thể hiểu là tổng thể các hoạt động của các chủ thể trên cơ sở nhận thức, vận dụng các quy luật khách quan của hai lĩnh vực này để phát triển các dịch vụ kinh doanh du lịch theo hướng giữ vững ổn định an ninh kinh tế, chính trị, xã hội; đồng thời đem lại lợi ích cao nhất cho các chủ thể.

Kinh tế du lịch và quốc phòng, an ninh có mối quan hệ biện chứng, gắn bó mật thiết với nhau, hỗ trợ nhau cùng phát triển. Trong đó, kinh tế đóng vai trò quyết định nhất, góp phần củng cố kết cấu hạ tầng kỹ thuật, xây dựng nền tảng, tiềm lực và sức mạnh cho quốc phòng, an ninh. Có thể nói, kinh tế du lịch tạo nguồn lực và điều kiện cho đảm bảo quốc phòng, an ninh. Đồng thời, xây dựng, phát triển cần đi đôi với bảo vệ tổ quốc. Do đó, quốc phòng, an ninh vững mạnh lại trở thành bệ phóng để thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển, từ đó bảo tồn cảnh quan thiên nhiên và sử dụng bền vững các nguồn tài nguyên du lịch. Đặc biệt là trên địa bàn một thành phố biên giới, có vị trí chiến lược quan trọng đối với bao vệ tổ quốc như Lạng Sơn để hai lĩnh vực này làm tiền đề và điều kiện cho nhau, cùng nhau phát triển một cách nhịp nhàng, từ đó, thúc đẩy kinh tế - xã hội tỉnh phát triển, tạo vị thế vững chắc cho tỉnh.

Thứ nhất, kinh tế du lịch cần gắn với quy hoạch đảm bảo quốc phòng, an ninh. Do kinh tế du lịch và quốc phòng, an ninh là hai lĩnh vực có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, do đó, kinh tế du lịch không thể phát triển riêng lẻ mà cần đặt trong bối cảnh đảm bảo các yếu tố về quốc phòng, an ninh. Bên cạnh đó, việc mở rộng thị trường khách du lịch, đa dạng hóa các loại hình và sản phẩm du lịch gắn với xây dựng thể trận quốc phòng, an ninh. Có như thế, mới tạo ra sự phát triển bền vững và an toàn, ổn định, thể hiện tầm nhìn dài hạn trong chiến lược phát triển kinh tế

của đất nước.

Thứ hai, xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật phục vụ kinh tế du lịch cần theo hướng lưỡng dụng, đáp ứng yêu cầu tác chiến khi có tình huống đe dọa quốc phòng, an ninh xuất hiện. Kết cấu hạ tầng kỹ thuật phục vụ kinh tế du lịch có vai trò quan trọng trọng thu hút khách du lịch nói riêng và các nhà đầu tư trong lĩnh vực du lịch nói chung. Tuy nhiên, trong bối cảnh đảm bảo quốc phòng, an ninh, kết cấu hạ tầng kỹ thuật phục vụ kinh tế du lịch cần đáp ứng tốt yêu cầu tác chiến khi có tình huống chiến tranh xảy ra; phát huy tối đa tính chất "lưỡng dụng" như xây dựng sân bay, bến cảng có thể sử dụng cho quân sự.

Thứ ba, nguồn nhân lực của kinh tế du lịch cần được đào tạo, bồi dưỡng về nghiệp vụ quốc phòng, an ninh. Những người làm trong lĩnh vực du lịch không chỉ cần đến chuyên môn giỏi, kỹ năng nghề nghiệp tốt mà còn cần được nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, tư tưởng; xây dựng cho họ lòng yêu nước, yêu chế độ, có bản lĩnh chính trị vững vàng, không sa ngã trước sự dụ dỗ mua chuộc, lôi kéo của các phần tử phản động; xây dựng họ thành cánh tay đắc lực của lực lượng an ninh.

2. Thực trạng kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh ở thành phố Lạng Sơn, tỉnh Lạng Sơn

Về tốc độ tăng trưởng, tốc độ tăng trưởng du lịch của Thành phố tương đối nhanh. Lượng khách du lịch năm 2010 đạt gần 1,3 triệu lượt, năm 2018 đạt gần 1.748.200 lượt. Tổng thu từ khách du lịch năm 2010 đạt 456 tỷ đồng, năm 2018 đạt gần 800 tỷ đồng (tăng trung bình 7,21%/năm), đóng góp của du lịch vào GRDP của Thành phố đạt 5%. Với tốc độ tăng trưởng về khách du lịch như vậy, thu nhập và GRDP du lịch, cơ cấu kinh tế của tỉnh cũng đã thay đổi theo hướng tăng tỷ trọng dịch vụ, giảm tỷ trọng nông - lâm nghiệp.

Về nhân lực trong ngành kinh tế du lịch, ngoài con số lao động trực tiếp (năm 2011 khoảng gần 1.000 người; năm 2018 khoảng gần 2.500 người), thì lực lượng lao động gián tiếp liên quan và phục vụ cho lĩnh vực kinh tế du lịch lớn gấp hơn 2 lần (năm 2011 đạt hơn 2.000 người; đến năm 2018 có khoảng 4.700 người). Với sự xuất hiện những ngành nghề phục vụ du lịch như đưa đón khách, sản xuất hàng thủ công, dịch vụ ăn uống..., thì tốc độ tăng trưởng lao động giai đoạn 2011-2018 đạt 17%.

Kết quả trên thể hiện vai trò quan trọng của du lịch trong việc tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân, góp phần tích cực vào công cuộc xóa đói giảm nghèo, phát triển kinh tế xã hội của Thành phố.

Về cơ sở vật chất phục vụ phát triển kinh tế du lịch, đã bước đầu đáp ứng được nhu cầu của khách du lịch. Đối với các cơ sở lưu trú, năm 2011, thành phố có 105 cơ sở lưu trú với 1.550 buồng, đến cuối năm 2018, có 118 cơ sở với 2.015 buồng, trong đó có 40 các cơ sở lưu trú đạt tiêu chuẩn từ 1 - 2 sao với 4.974 buồng (chiếm 100% số các cơ sở lưu trú và số buồng được xếp hạng từ 1 - 2 sao của tỉnh Lạng Sơn) và 2 các cơ sở lưu trú đạt tiêu chuẩn 3 sao với số buồng 209 buồng, 1 các cơ sở lưu trú đạt tiêu chuẩn 4 sao (khách sạn Mường Thanh) và 01 khách sạn 5 sao với 127 phòng (Vinpearl Hotel Lạng Sơn). Tốc độ tăng trưởng các cơ sở lưu trú trung bình giai đoạn 2011- 2018 đạt 0,67%/năm, về số buồng là 1%/năm. Tuy nhiên, tiêu chuẩn và chất lượng các cơ sở lưu trú chưa đồng đều, đặc biệt một số nhà nghỉ cộng đồng, homestay có thiết kế tốt, hài hòa với tự nhiên, tuy nhiên một số nơi phát triển theo phong trào do đó chất lượng chưa được coi trọng.

Về sản phẩm du lịch, du lịch gắn với văn hóa, Du lịch tâm linh, tham quan di tích lịch sử, nghiên cứu tìm hiểu văn hóa, lối sống của đồng bào các dân tộc sinh sống tại thành phố được kết hợp với một số lễ hội tiêu biểu như lễ hội Tả Phù - Kỳ Cùng, lễ hội chùa Tiên, lễ hội Vua Lê, hội Lồng Tồng.... Đây là những địa điểm tham quan, trải nghiệm cho du khách, đồng thời cũng là nơi giới thiệu các mặt hàng sản xuất của các làng nghề truyền thống trong tỉnh và các mặt hàng lưu niệm, quà tặng, giới thiệu ẩm thực... cho khách du lịch với nhiều ẩm thực nổi tiếng, đặc sản như: Bánh cuốn trứng, lợn quay, vịt quay, khâu nhục, bánh ngải, bánh Cao Sắng..., có thể nói là thế mạnh trong phát triển du lịch của thành phố. Du lịch tham quan mua sắm, du lịch quá cảnh, du lịch công vụ, du lịch MICE (hội nghị, hội thảo, hội chợ, triển lãm)... bước đầu được triển khai có hệ thống.

Về công tác xúc tiến du lịch, từ năm 2011 đến nay, thành phố duy trì thường xuyên thông tin quảng bá về du lịch trên các phương tiện thông tin đại chúng, trên trang thông tin điện tử của tỉnh, UBND TP. Lạng Sơn, của các Sở, ngành, các cơ quan

xúc tiến, ngoại giao của tỉnh bằng nhiều thứ tiếng (Việt, Trung, Anh, Nhật, Hàn, Pháp). Thành phố đã xây dựng, phát triển, liên kết hệ thống cung cấp thông tin du lịch tại địa chỉ dulichlangson.com.vn với hai thứ tiếng Việt và tiếng Anh, trong đó tổng hợp dữ liệu, thường đăng tải toàn bộ cơ sở dữ liệu về tài nguyên du lịch, các dịch vụ du lịch, 39 điểm tham quan du lịch của tỉnh và thành phố. Phối hợp xây dựng phim tài liệu, phóng sự, phim chuyên đề về du lịch TP. Lạng Sơn phát sóng trên truyền hình S-Việt Nam, kênh VCT10, VTV1..., liên kết quảng bá du lịch với các tỉnh: Bắc Giang, Tuyên Quang, Ninh Bình, Bắc Kạn, Hà Giang, TP. Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh. Thông qua các hoạt động, các sự kiện trên đã góp phần quảng bá, giới thiệu nét văn hóa đặc sắc, hình ảnh du lịch Lạng Sơn tới khách du lịch trong và ngoài nước.

Về công tác đảm bảo quốc phòng, an ninh, tội phạm hình sự được kiểm chế ở mức thấp so với toàn quốc (giảm 7,8% so với năm 2020). Công tác đấu tranh chống tội phạm hình sự và tệ nạn xã hội, tội phạm ma túy, kinh tế, môi trường, các hành vi sai phạm về pháp luật đạt kết quả cao. Công tác hợp tác quốc tế với Công an Trung Quốc trong đấu tranh phòng, chống tội phạm đạt nhiều kết quả tích cực.

Mặc dù đạt được những kết quả tích cực như vậy nhưng kinh tế du lịch thành phố Lạng Sơn vẫn có một số hạn chế còn tồn tại như sau:

Một là, việc đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng các khu du lịch, điểm du lịch chưa đồng bộ, còn thiếu khách sạn cao cấp, các trung tâm thương mại, các dịch vụ bổ sung đặc biệt là các trung tâm vui chơi giải trí quy mô nên chưa tạo được sức hấp dẫn để thu hút khách du lịch và các nhà đầu tư;

Hai là, sản phẩm du lịch còn đơn điệu, chưa tạo được sức hấp dẫn cho du khách; chưa xây dựng được các tuyến, điểm du lịch hoàn chỉnh, độc đáo, đặc thù riêng cho TP. Lạng Sơn;

Ba là, công tác quảng bá, xúc tiến du lịch chưa đạt hiệu quả cao; chưa gắn với các khu, điểm và sản phẩm du lịch để thu hút các doanh nghiệp lữ hành lớn trong tỉnh, trong nước và quốc tế liên kết với các doanh nghiệp của tỉnh đưa khách tới thành phố Lạng Sơn. Các doanh nghiệp du lịch của thành phố chưa tích cực tham gia xúc tiến du lịch.

Bốn là, công tác quản lý nhà nước về du lịch còn nhiều hạn chế; sự phối hợp giữa các cấp, các ngành trong thực hiện các mục tiêu và nhiệm vụ, giải pháp phát triển du lịch thiếu chặt chẽ, thụ động; đội ngũ cán bộ, công chức quản lý nhà nước khả năng tác nghiệp chưa cao.

Năm là, nguồn nhân lực du lịch còn thiếu về số lượng và hạn chế về chất lượng; thiếu đội ngũ doanh nhân giỏi, thiếu hướng dẫn viên và thuyết minh viên chuyên nghiệp tại điểm du lịch. Trình độ nghiệp vụ,

khả năng ngoại ngữ, khả năng ứng xử của đội ngũ nhân viên du lịch tại doanh nghiệp nhìn chung còn chưa cao.

Sáu là, công tác gắn kết kinh tế du lịch với đảm bảo quốc phòng, an ninh vẫn cần được nâng cao hơn nữa, đặc biệt là trong bối cảnh tội phạm công nghệ cao rất phát triển và tội phạm khu vực biên giới có xu hướng gia tăng.

3. Gợi ý một số giải pháp nhằm phát triển kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh ở thành phố Lạng Sơn, tỉnh Lạng Sơn

Thứ nhất, Cần coi phát triển kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh là nhiệm vụ trọng yếu cấp thiết trong sự phát triển kinh tế -- xã hội của thành phố. Trong đó, khu vực biên giới là khu vực trọng yếu về quốc phòng, an ninh. Cần tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước của chính quyền, phát huy vai trò của doanh nghiệp và cộng đồng dân cư tham gia phát triển du lịch bền vững gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh.

Thứ hai, khuyến khích xã hội hóa đầu tư phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng du lịch; ưu tiên nguồn lực từ ngân sách đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng, nâng cấp, mở rộng các tuyến đường huyết mạch của thành phố và các tuyến đường giao thông kết nối với các khu, điểm du lịch tiềm năng với các huyện lân cận; cải thiện đồng bộ và hiện đại hóa hệ thống cung cấp điện, cấp thoát nước, hệ thống bưu chính viễn thông để đảm bảo cung cấp đầy đủ điện nước và dịch vụ viễn thông cho các cơ sở kinh doanh cung cấp dịch vụ du lịch và thúc đẩy thu hút đầu tư phát triển du lịch của thành phố cả trước mắt cũng như lâu dài.

Thứ ba, tập trung phát triển sản phẩm du lịch đã được lựa chọn theo định hướng phát triển sản phẩm du lịch. Các sản phẩm du lịch tại các điểm du lịch ở thành phố Lạng Sơn được phân chia thành sản phẩm khai thác tại điểm du lịch và sản phẩm khai thác trong khu vực lân cận.

Thứ tư, đa dạng hoá chương trình đào tạo, đào tạo lại lao động trong ngành du lịch ở các cấp trình độ khác nhau, chuyên ngành khác nhau từ ngắn hạn đến dài hạn. Tăng cường hợp tác trao đổi kinh nghiệm nghiệp vụ thông qua các chuyển công tác, khảo sát và tham gia hội nghị, hội thảo khoa học ở các địa phương trong nước và ở các nước có ngành du lịch phát triển.

Thứ năm, tập trung khai thác thị trường nội địa, coi đây là giải pháp ưu tiên trước mắt. Đẩy mạnh khai thác thị trường khách Trung Quốc, thị trường khách Đông Bắc Á (Nhật Bản, Hàn Quốc và Đài Loan), coi đây là nhiệm vụ lâu dài. Để phát triển du

lịch thành phố, cần tăng cường liên kết hợp tác với các huyện phương có tiềm năng du lịch trong tỉnh Lạng Sơn, các địa phương trong tiểu vùng Đông Bắc, Hà Nội và một số địa phương khác để trao đổi kinh nghiệm phát triển du lịch, thu hút đầu tư, xúc tiến quảng bá và thu hút khách du lịch đến Thành phố.

Thứ sáu, nâng cao hiệu quả công tác quản lý kinh tế du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh thành phố. Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, tạo điều kiện thuận lợi tối đa, đơn giản hóa thủ tục cấp chứng nhận đầu tư du lịch và các thủ tục liên quan đến hoạt động kinh doanh du lịch trên địa bàn thành phố, tạo môi trường thông thoáng và thuận lợi cho các doanh nghiệp, cộng đồng và người dân tham gia đầu tư phát triển du lịch trên địa bàn thành phố.

Thứ bảy, thực hiện tốt công tác bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, đấu tranh, kiểm chế các loại tội phạm, tệ nạn xã hội; phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự; xây dựng, củng cố thể trận an ninh nhân dân gắn với thể trận quốc phòng toàn dân. Chủ động phòng ngừa, đấu tranh, ứng phó với các mối đe dọa an ninh phi truyền thống nhằm bảo vệ khách du lịch và góp phần hỗ trợ và thúc đẩy du lịch thành phố phát triển bền vững.

Thứ tám, chủ động xây dựng, triển khai thực hiện có hiệu quả các phương án, kế hoạch phòng, chống gây rối, biểu tình, bạo loạn, khủng bố, không ổn định, lọt bí mật Nhà nước, bí mật quân sự, bí mật an ninh. Đồng thời, nâng cao hiệu quả cơ chế hợp tác với các cơ quan, tổ chức quốc tế, hiệp hội du lịch nước ngoài, góp phần phát triển du lịch gắn với đảm bảo quốc phòng, an ninh trên địa bàn thành phố trong tình hình mới./.

Tài liệu tham khảo

UBND Thành phố Lạng Sơn (2019), Đề án phát triển Du lịch thành phố Lạng Sơn đến năm 2030, tầm nhìn 2045, tr 25, 29

Công an nhân dân (2022), Giữ vững an ninh, bảo đảm bình yên biên giới, <https://cand.com.vn/lanh-dao-bo-cong-an/giu-vung-an-ninh-bao-dam-binh-yen-bien-gioi-i641229/>

Nguyễn Quốc Đoàn (2021). Lạng Sơn phát triển bền vững kinh tế - xã hội, tăng cường quốc phòng, an ninh. <https://nhandan.vn/tin-tuc-xa-hoi/lang-son-phat-trien-ben-vung-kinh-te-xa-hoi-tang-cuong-quoc-phong-an-ninh-672285/>

Khang Nhi (2021). Lạng Sơn phát huy tiềm năng kinh tế cửa khẩu, du lịch bền vững. <https://kinhte-dothi.vn/lang-son-phat-huy-tiem-nang-kinh-te-cua-khau-du-lich-ben-vung.html>